

OSMO² - Monikulttuurista osaamista Ohjaamoihin Mångkulturellt kunnande till Navigatorerna

Webinaarisarja kevät 2021 – Webinarieserie 2021

jamk | Jyväskylän
ammattikorkeakoulu

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Diak

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Yhdenvertainen Ohjaamo? -webinaarisarja

1. Kaikkien Ohjaamo? 3.2.2021 klo 9 – 10.30

- Nuoret ja syrjintä; tutkimustuloksia
- Mitä tarkoittaa kulttuuritietoisuus Ohjaamotyössä?
- Mitä tarkoittaa kielitietoisuus Ohjaamotyössä?
- Miten nämä huomioidaan ohjauksessa?
- Asioimistulkkaukset

2. Oletko kartalla? Monikulttuurisen ohjauksen ajankohtaisia ilmiöitä 9.2.2021 klo 9 – 10.30

- Case Olivia
- Ihmiskauppa
- Kotoutumisprosessi
- Asioimistulkin käyttö
- Etnistyvät koulutuspolut
- Hyvinvointi

3. Millainen on kaikille yhdenvertainen Ohjaamo? 15.2.2021 klo 14.30 – 16.00

- Mitä nämä tarkoittavat Ohjaamossa?
- Ohjeet ja vinkit Ohjaamoille

Webinarierna ordnas på finska men ställ gärna frågor på svenska och diskutera med vår svenskspråkiga handledare från Åbo Akademi som är närvarande under hela webinariet!

OSMO2 tarjoaa tukea Ohjaamoille

Valmennusta

- OSMO2-valmentajat tarjoavat Ohjaamoihin jalkautuvaa koulutusta, valmennusta ja sparrausta yhdessä TESSU2- ja URAA!- valmentajien kanssa tai erikseen

Sparrausta

- Järjestämme verkkosparrausta tarpeen mukaan
- Vertaistukea saat myös muilta monikulttuurista ohjausta tekeviltä ohjaajilta Facebookin OSMO-ohjaajat-ryhmästä
- Vertaismentorointiryhmä tulossa!

Koulutusta

- Verkkoaineistona omaehtoiseen opiskeluun **Monikulttuurisen ohjauksen työkalupakki** osoitteessa bit.ly/Työkalupakki
- Myös Monikulttuurisen ohjauksen ”kirjekurssi”, ks. jamk.fi/osmo2

Monikulttuurisen ohjauksen työkalupakki
osoitteessa bit.ly/Työkalupakki

jamk.fi

Oppimateriaalin etusivu | Avoimet oppimateriaalit | Lue sivuston syötettä | Kirjaudu sisään

Monikulttuurisen ohjauksen työkalupakki

OSMO - Monikulttuurista osaamista Ohjaamoihin -projekti 2016-2018

Etusivu | 1. Kieli- ja kulttuuriosaaminen | 2. Monikulttuurinen ohjausosaaminen | 3. Toimintaympäristöosaaminen | 4. Ohjaajan osaaminen | Svenskspråkig verkstygback

Monikulttuurisen ohjauksen työkalupakki

Monikulttuurisen osaamisen nelikenttä

OSMO n Työkalupakki
avattu Ohjaamojen käyttöön!

oppimateriaalit.jamk.fi/monikulttuurinenohjaus

Verkkosivut www.jamk.fi/osmo2

jamk.fi

Tietoa projektista | Etusivu | FI

European Union
European Union
European Union

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

OSMO²

Monikulttuurista osaamista
Ohjaamoihin

Oletko kartalla?

Jarno Pölönen, Rajavartiolaitos

Eero Lehtovirta,
Suomen Pakolaisapu, Kurvi-
toiminto

Sanna Heino, Päivi Pukkila, Soili
Rinne, Jaana Rintala, Annukka
Saarenmaa ja Camilla Stenbäck

Monikulttuurisen ohjauksen ajankohtaisia ilmiöitä

- Ihmiskauppa
- Kotoutumisprosessi
- Asioimistulkin käyttö
- Etnistyvät koulutuspolut
- Hyvinvointi

Case Olivia

Olivia, 17 vuotta, saapuu Ohjaamoon sovittuna ajankohtana ja ohjaaja Maria ottaa hänet vastaan. Olivia on aikaisemmin asioinut TE-toimistossa ja sosiaalityön palveluissa, joista hänet on ohjattu Ohjaamoon. Tapaamiseen on tilattu myös asioimistulkki, koska Olivia ei puhu suomea tai englantia.

Olivia kertoo asioimistulkin välityksellä, että hänellä on kotouttamissuunnitelma, ja suomen kieltä hän on opiskellut toistaiseksi omatoimisesti. Ohjaaja Maria kertoo Olivialle kielikursseista ja mahdollisuuksista hakea tukia näyttäen samalla valmiiksi tilanteeseen ottamiaan esitteitä. Olivia kertoo, että nämä asiat hänelle on kerrottu jo aikaisemmin muuallakin.

Case Olivia

Ohjaaja Maria ottaa yhteyttä TE-toimistoon ohjaustilanteen aikana ja selvittelee vielä kielikurssimahdollisuuksia. Lisäksi ohjaaja kertoo Olivialle Tyttöjen tilasta ja siellä olevista erilaisista ryhmistä. Olivia kiinnostui tästä toiminnasta ja ohjaaja soitti Tyttöjen tilaan, josta ei kuitenkaan nyt vastattu.

Case Olivia

Olivia kertoo ohjaajalle omista tulevaisuuden toiveistaan ja tavoitteistaan. Hänen unelmana on kahvilayrittäjäyys. Ohjaaja kertoo Olivialle yrittäjäydestä ja yrityksen perustamisesta Suomessa. Olivia kertoo, ettei ymmärrä, mitä ohjaaja tarkoittaa, jolloin asioimistulkki avaa yrittäjäyden käsitettä tarkemmin. Lisäksi ohjaajan esiin tuoma täysi-ikäisyyden raja Suomessa vaatii lisäselvennystä, sillä se on erilainen Olivian kotimaassa. Kahvilayrittäjäyden lisäksi Oliviaa kiinnostaa myös koulunkäyntiavustajan työ.

Case Olivia

Olivia kertoo, että haluaisi päästä nopeasti opiskelemaan Suomessa. Ohjaaja Maria kertoo ammatillisen koulutuksen lähihoitajan ja merkonomien perustutkinnoista. Myös oppisopimuskoulutus tulee esiin Olivian kertoessa työskentelevänsä kebabravintolassa. Ravintolan omistaa hänen setänsä, jonka kanssa Olivia kertoo myös asuvansa.

Lopuksi ohjaaja selvittää Olivialta hänen oppimistyyliään ja -taitojaan. Olivia poistuu ohjaustilanteesta, joka kesti 1 h 10 min.

Ihmiskauppa

Jarno Pölönen
Rajavartiolaivos

Ihmiskauppa

Kotoutumisprosessi

Etnistyvät koulutuspolut

Asioimistulkin käyttö

Hyvinvointi

Rajavartioloaitos

Ihmiskauppa.fi

Kuinka voit auttaa?

Sinulla on rooli

Jotta ihmiskaupan uhria voi auttaa, hänet täytyy ensin huomata ja tunnistaa. Juuri sinulla voi olla merkittävä rooli ihmiskaupan uhrin tunnistamisessa ja avun piiriin ohjaamisessa.

Tietoa auttajille

Tunnista ihmiskauppa

Voit saada apua...

- Riippumatta siitä, oletko Suomen kansalainen, muun maan kansalainen tai kansalaisuudeton
- Vaikka olisit maassa laittomasti
- Vaikka olisit ajautunut tilanteeseesi alun perin vapaaehtoisesti
- Vaikka olisit itse syyllistynyt rikokseen
- Vaikka et olisi varma, onko kyse ihmiskaupasta
- Vaikka asiassasi ei olisi käynnissä esitutkintaa ihmiskaupparikoksesta
- riippumatta iästäsi, sukupuolestasi tai seksuaalisesta suuntautumisestasi, uskonnostasi tai poliittisista näkemyksistäsi

Apua voi saada mahdollinen ihmiskaupan uhri, hänen Suomessa olevat alaikäiset lapsensa sekä ihmiskauppa-asiassa todistajana toimivat henkilöt. Apua annetaan matalalla kynnyksellä.

ihmiskauppa.fi

Oletko ihmiskaupan uhri? Apua on saatavilla!

Voit saada apua sekä valtiolta että järjestöiltä. Apu voi olla tilanteestasi riippuen mm. turvallinen majoitus, terveyspalveluita, neuvontaa ja oikeudellista apua. Ihmiskaupan uhrilla on Suomessa erityisiä oikeuksia.

Voit ottaa yhteyttä luottamuksellisesti, keskustella tilanteestasi ja saada tietoa siitä, kuinka juuri sinua voitaisiin auttaa.

Yhteydenotto ei sido sinua mihinkään. Tarjolla olevasta avusta saat tietoa Hae apua -osiosta.

[Hae apua](#)

Me autamme sinua, soita 029 54 63 177

Voit ottaa yhteyttä Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään luottamuksellisesti, kertomatta nimeäsi tai olinpaikkaasi. Palvelemme suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Muille kielille on mahdollista järjestää tulkkausta.

Puhelun hinta on normaali matkapuhelinmaksu tai paikallispuhelimaksu.

Henkeäsi tai turvallisuuttasi uhkaavissa hätätilanteissa soita yleiseen hätänumeroon 112.

në shqip | بالعربية | на български | در فارسی | 用中文 | di kurdî de
| po polsku | en français | in romana | soomali | ไทย | ភាសាខ្មែរ
| Ha русском | tiếng việt | eesti keeles

[Yhteydenottolomakkeet](#)

Kotoutumisprosessi

Ihmiskauppa

Kotoutumisprosessi

Asioimistulkin käyttö

Etnistyvät koulutuspolut

Hyvinvointi

Eero Lehtovirta
Suomen pakolaisapu /
Kurvi-toiminto

Kurvi auttaa maahan muuttaneita nuoria ja suomalaista palvelujärjestelmää kohtaamaan toisensa.

Maahanmuuttajanuoret asiakkaina Ohjaamossa – case Olivia ja kotoutuminen

Osmo2 -webinaari

9.2.2021

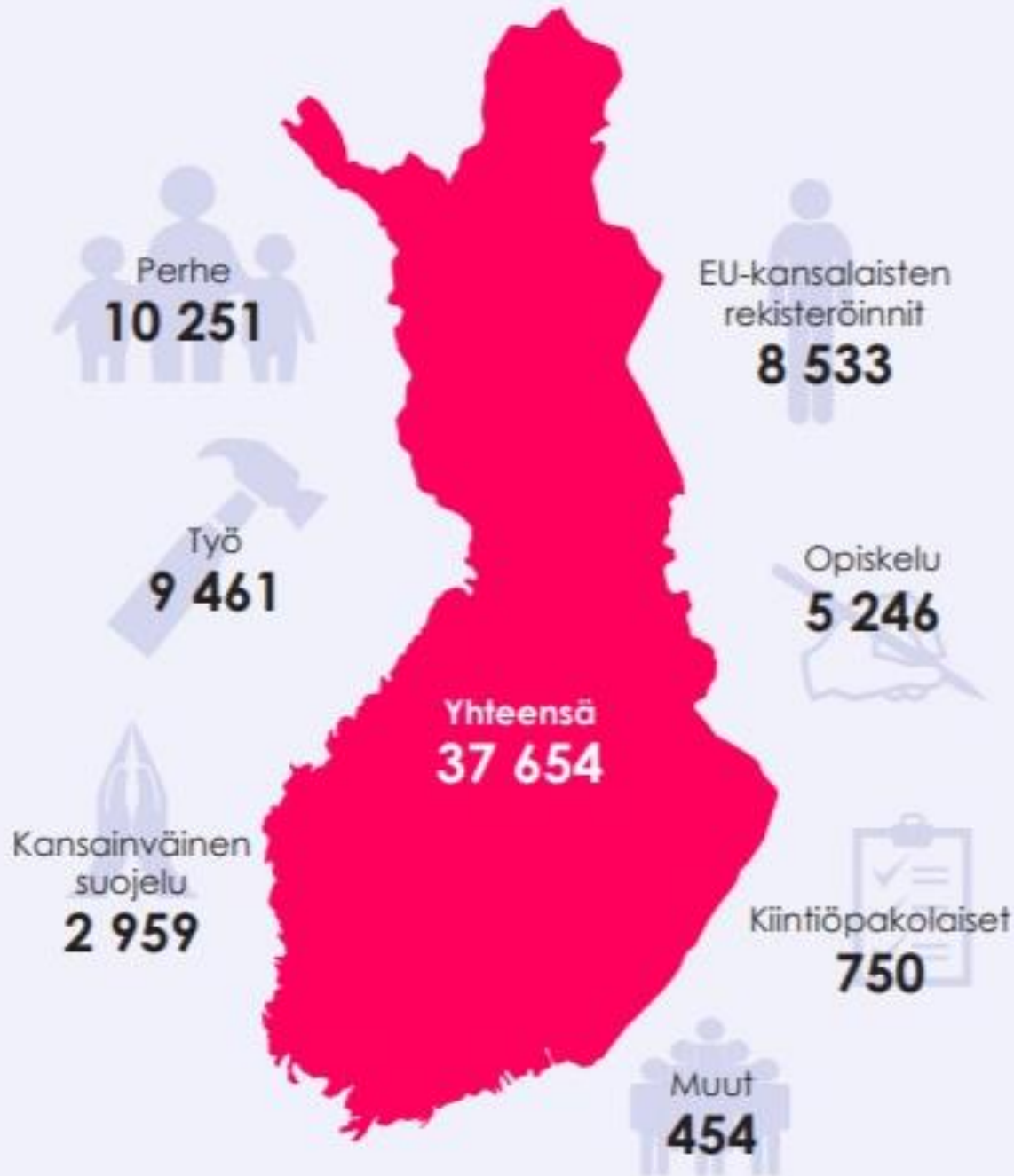
Eero Lehtovirta, Suomen Pakolaisapu

MAAHANMUUTTO SUOMEEN

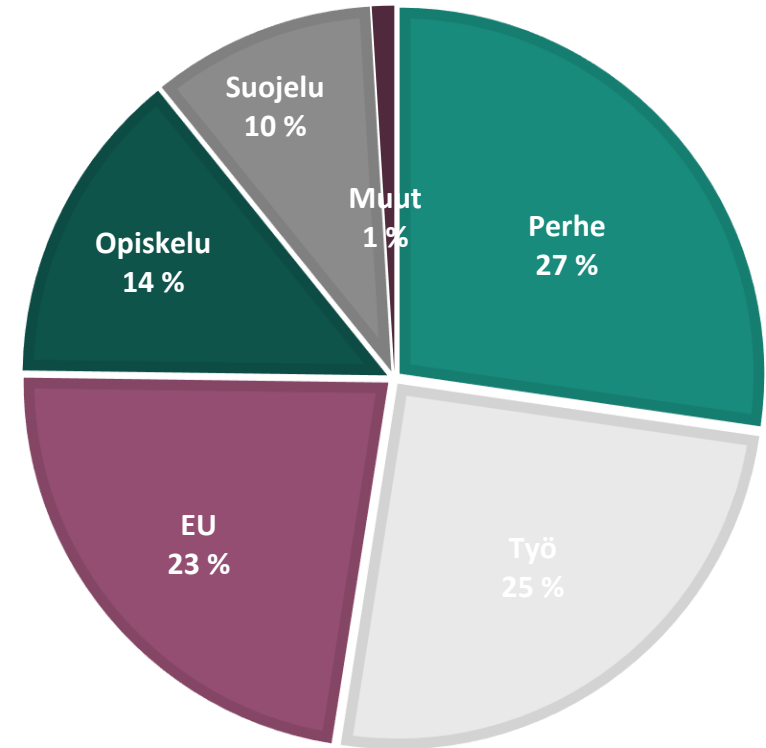
- EU-maiden kansalaisilla vapaa liikkuvuus, 3kk:n jälkeen tulee rekisteröidä oleskelunsa Maahanmuuttovirastossa tai poistua maasta.
Oleskelulupa toiseen EU-maahan toimii Schengen-viisumina, maahan jäädäkseen tulee hakea oleskelulupaa
  - Pohjoismaiden kansalaisille riittää ilmoitus maistraattiin
- Turvapaikan hakeminen ei edellytä oleskelulupaa, oikeus oleskella tp-prosessin ajan laillisesti
  - Turvapaikanhakijalle voidaan myöntää turvapaikka eli **pakolaisasema, toissijaista suojelua tai oleskelulupa muulla perusteella** (ihmiskaupan uhrina, yksilöllisestä inhimillisestä syyistä tai maasta poistumisen estymisen perusteella)
- Oleskelulupaa Suomeen **työn, opiskelun tai perhesiteen perusteella** voivat hakea kaikki ns. kolmansien maiden kansalaiset (eli EU- tai ETA-maiden kansalaiset) joko lähtömaassa tai Suomessa (jolloin maassa tulee oleskella laillisesti esim. turistiviisumilla tai tp-prosessin aikana)
- Vuonna 2019 Suomi sitoutui vastaanottamaan 750 hengen kiintiössä syyrialaisia pakolaisia Turkista ja kongolaisia pakolaisia Sambiasta
- Suomen kansalaisilla oikeus palata Suomeen → kansalaisuus riittää, sosiaaliturvaoikeutta tulee hakea erikseen
- Yle podcast: Maahanmuuton historiaa <https://areena.yle.fi/1-3868217>

MAAHANMUUTON KOKONAISKUVA 2019

Kuviossa on mukana Maahanmuuttoviraston myöntämät ensimmäiset oleskeluluvat kolmansien maiden kansalaisille sekä EU-kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oleskeluoikeuden rekisteröinnit.

http://www.emn.fi/files/2011/Maahanmuuton_tunnusluvut_2019_netti.pdf

Pako
Suomen
aisapu

KURVIN ASIAKKAAT OHJAAMON NEUVONNASSA

Oleskelulupaperuste tai -oikeus

- pakolaisasema
(turvapaikka tai kiintiöpakolaiset)
- toissijainen suojelu
- muu syy
(maasta poistumisen estymisen perusteella, yksilöllisestä inhimillisestä syystä tai ihmiskaupan uhrina)
- oleskelulupa perhesiteen perusteella
- opiskeluperäinen oleskelulupa
- työperäinen oleskelulupa
- EU-kansalaisen rekisteröinti ja EU-kansalaisen perheenjäsen

- turvapaikanhakijat
- oleskelulupahakemuksen käsittelyä odottavat
- paperittomat ja paperittoman kaltaisessa asemassa olevat
- viisumilla tai turistina maassa olevat
- toisen EU-maan oleskeluluvan omaavat
- rekisteröimättömät EU-kansalaiset
- kansalaistetut ja kansalaisuuden vanhempien kansalaisuuden perusteella saaneet

Muunlaisessa maahanmuuton vaiheessa olevat

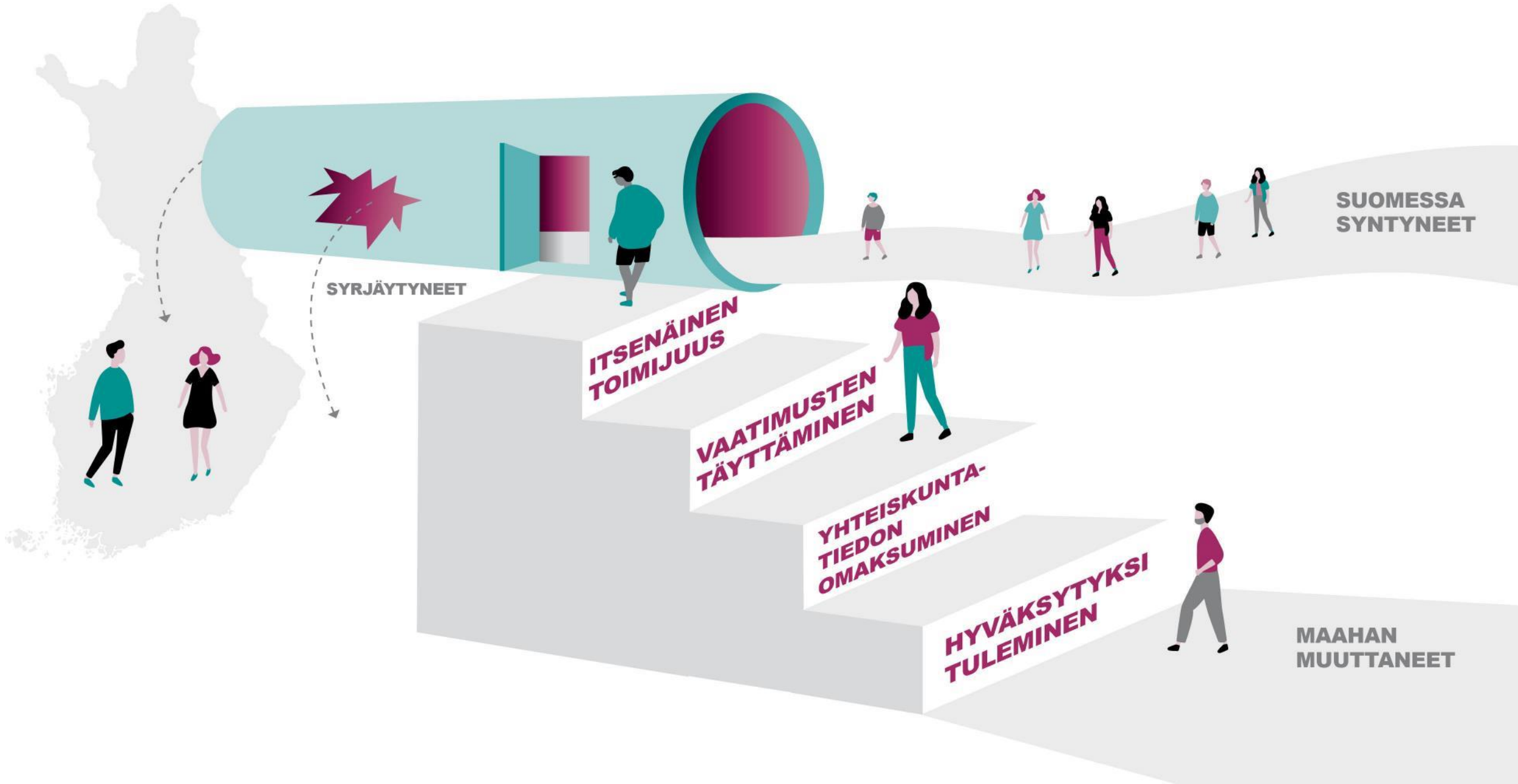
PALVELUJÄRJESTELMÄSSÄ TOIMIJUUTTA MÄÄRITTÄVIÄ TEKIJÖITÄ

- kansalaisuus: Suomi vai joku muu?
- EU/ETA-maa vai muu kansalaisuus?
- oleskelulupa?
  - kyllä: mikä peruste
  - ei: mikä tilanne, lupahakemus/valitus käsittelyssä, turvapaikanhakija vai paperiton
- oikeus sosiaaliturvaan: työ-, opiskelu- tai asumisperusteisesti
- väestörekisteritiedot:
  - kotikunta, siviilisääty, äidinkieli, asumistiedot
- mahdollisuus todistaa henkilöllisyys:
  - kotimainen matkustusasiakirja, pakolaisen matkustusasiakirja, muukalaispassi, ulkomaalaisen henkilökortti
- mahdollisuus todentaa koulutustausta ja työkokemus
- kielitaito (äidinkielen lisäksi suomi / englanti), lukitaito sekä ICT-taidot
- maassaoloaika: ensimmäisten kolmen maassaolovuoden aikana oikeus kotouttamistoimenpiteisiin

KOTOUTUMINEN VS. KOTOUTTAMINEN

- **Kotoutuminen** maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen;
- kotoutuminen on kaksisuuntaista → vastaanottavalla yhteiskunnalla iso vaikutus
- onnistumiseen vaikuttaa mm.
  - maahan muuton syy
  - oleskelun status
  - lähtömaa
  - tukiverkot Suomessa
- **Kotouttaminen** kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen **toimenpiteillä ja palveluilla**
- Lakia kotoutumisen edistämisestä sovelletaan henkilöön, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa. Lakia sovelletaan myös henkilöön, jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti ulkomaalaislain mukaisesti.
- Perustieto suomalaisesta yhteiskunnasta: Perustietoaineisto annetaan kaikille Suomeen muuttaville oleskelulupapäätöksen tiedoksiannon, oleskeluoikeuden rekisteröinnin, oleskelukortin myöntämisen tai kotikunta- ja väestötietojen rekisteröinnin yhteydessä.
- Kotoutumiskoulutuksena oppivelvollisuusiän ylittäneelle maahanmuuttajalle järjestetään suomen tai ruotsin kielen opetusta ja tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämää ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja elämänhallintaan liittyviä valmiuksia

HYVINVOINTIYHTEISKUNTA

KOTOUTTAMISEN HAASTEITA

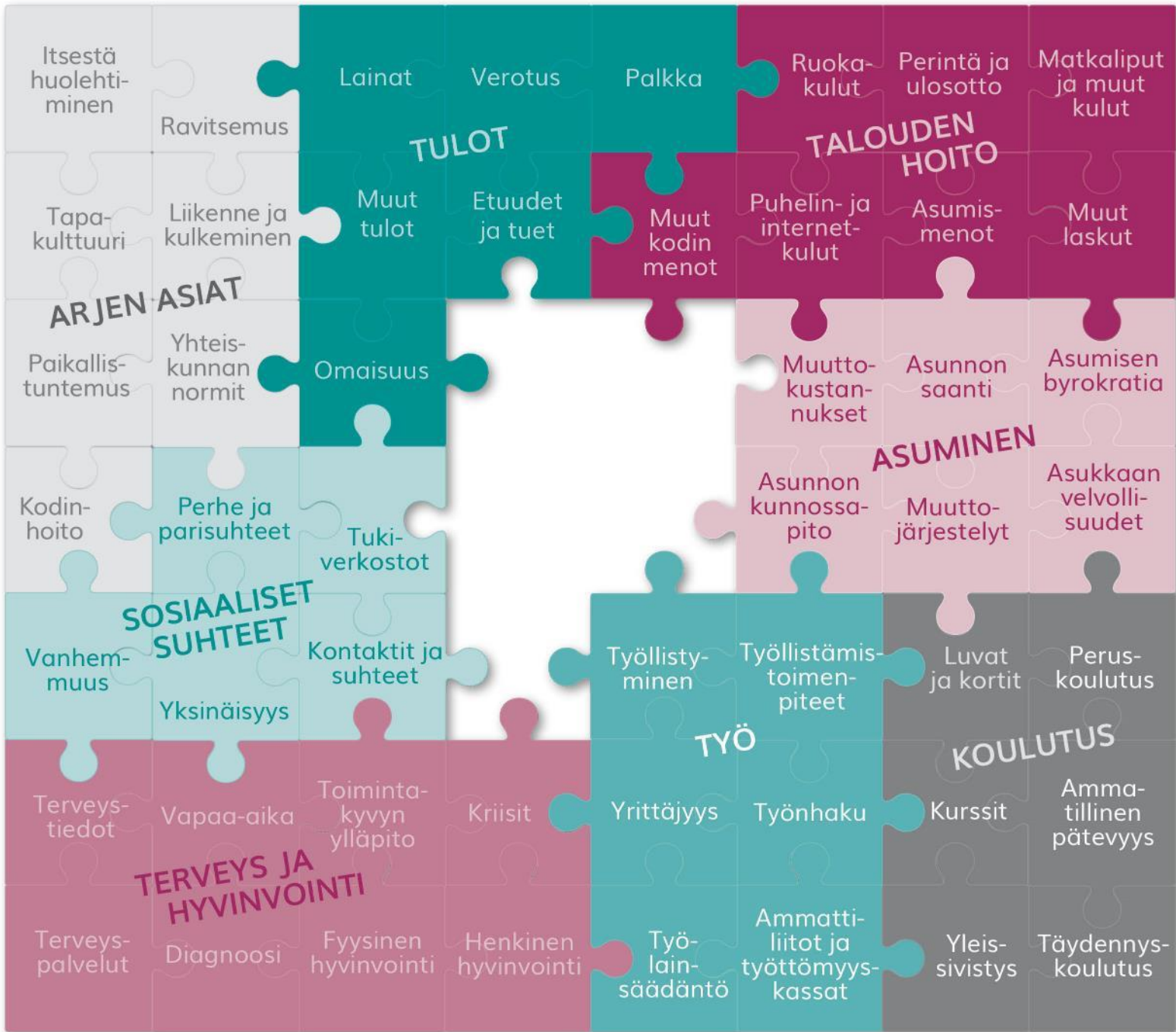
- kaikilla maahanmuuttajilla ei ole oikeutta kotouttamistoimenpiteisiin (opiskelijat, osa työntekijöistä) ja monet, joilla olisi, eivät saa tietoa tästä mahdollisuudesta mitään kautta (perheenkokoaja ei tiedä oikeuksista)
- TE-palvelut vastaavat kotouttamistoimenpiteistä (kotoutumissuunnitelma voidaan tehdä sosiaalitoimessa niille, jotka ovat työmarkkinoiden ulkopuolella)
- työllistyminen kotouttamistoimenpiteiden päätarkoitus (kotoutujat työttömiä työnhakijoita), kieliopintoja ja työllistymistä edistävää koulutusta (suomen kielellä)
- suomalaisen (tapa)kulttuurin tai hyvinvointiyhteiskunnan ja sosiaaliturvan perusteiden avaaminen ja käytännön asioiden opastaminen ei virallisesti minkään viranomais tahon vastuulla
- kotoutumisen aikainen toimeentulo rakenteellisesti Kela etuuksien varaan rakennettu

19 § (30.12.2014/1376)

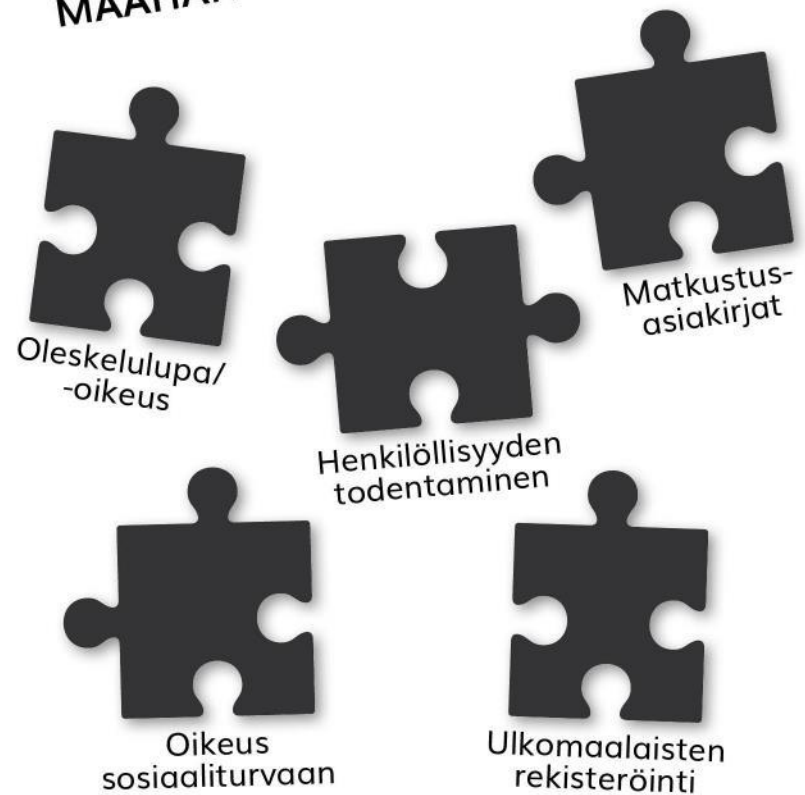
Kotoutumissuunnitelman aikainen toimeentulo

Maahanmuuttajalle maksetaan kotoutumissuunnitelman ajalta työttömyysetuutta tai toimeentulotukea. Oikeus työttömyysetuuteen määräytyy työttömyysturvalain mukaisesti ja oikeus toimeentulotukeen toimeentulotuesta annetun lain mukaisesti.

- Yhteiskunnassa käynnissä saman aikaisesti paljon kotoutumiseen ja kotouttamiseen vaikuttavia uudistuksia, mm.: kotolain uudistus, kuntakokeilu, oppivelvollisuuden pitkittäminen, sote-uudistus ja hetu-uudistus

MAAHANMUUTTO

LISÄTIETOA

Tilastokeskus

- Maahanmuuttajat ja kotoutuminen: <https://www.tilastokeskus.fi/tup/maahanmuutto/index.html>

Maahanmuuttovirasto

- Tilastoja oleskeluluvista, EU-rekisteröinneistä, kv-suojelusta, kansalaisuudesta ja maasta poistamisesta: <https://tilastot.migri.fi/#decisions>

Ulkomaalaislaki

- <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040301>

Euroopan muuttoliikeverkosto

- Maahanmuuton tunnusluvut: http://www.emn.fi/tilastoja/emn_tilastojulkaisu

TEM Kotouttamisen osaamiskeskus

- kotouttamiseen liittyviä tilastoja ja tuottaa kotouttamisaiheista tutkimusta: <https://kotouttaminen.fi/tilastot-ja-tutkimus>

Kela

- Kelan tilastot antavat tietoa Suomen sosiaaliturvasta: <https://www.kela.fi/tilastot>

TYÖN TUEKSI

Infofinland

- Monella eri kielellä ja todella laajasti tietoa suomalaisesta elämästä ja yhteiskunnasta maahanmuuttajille:
<https://www.infofinland.fi/>

TEM Kotoutumisen osaamiskeskus

- Kotouttaminen.fi-sivusto on suunnattu työssään maahanmuuttajia kohtaaville, kotouttamisen ja pakolaisten vastaanoton toimijoille: <https://kotouttaminen.fi>

Laki kotoutumisen edistämisestä

- <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>

Ulkomaalaislaki

- <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040301>

Uudenmaan te-palvelujen työlupa-asiat

- <http://toimistot.te-palvelut.fi/uusimaa-tyolupa-asiat>

Kela – kansainväliset tilanteet

<https://www.kela.fi/kansainvaliset-tilanteet>

TYÖN TUEKSI - KURVI

Kurvin julkaisut

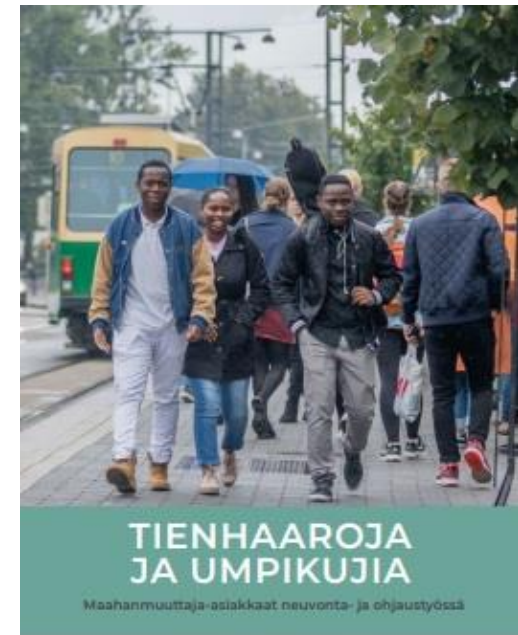
- KIERTOTEITÄ – maahan muuttaneet nuoret yhteiskunnallisten esteiden edessä
<https://pakolaisapu.fi/wp-content/uploads/2018/03/Kiertoteitä.pdf>
- TIENHAAROJA JA UMPIKUJIA – maahanmuuttaja-asiakkaat neuvonta- ja ohjaustyössä
https://pakolaisapu.fi/wp-content/uploads/2018/03/tienhaarojajaumpikujia23.2_nettiin.pdf

Kurvin koulutukset

- Tarpeen ja kohderyhmän mukaan räätälöityjä koulutuksia maahanmuuttaja-asiakkaiden ohjaus- ja neuvontatyöstä sekä maahanmuuton erityispiirteistä palvelujärjestelmässä
- Koulutustiedustelut: Iina Helldan, 044-7671594, iina.helldan@pakolaisapu.fi

Konsultointi puhelimitse ja sähköpostitse

- Kurvin ohjaajat käytävissä maahanmuuttoon liittyvissä kysymyksissä, tavoitettavuus vaihtelee päivittäin

Pakolaisapu

Pako^{Suomen}aisapu

Yhteystiedot

KURVIN TYÖNTEKIJÄT

- **Iina Helldan**
koulutus- ja vaikuttamistyön vastaava
044-7671594
- **Eero Lehtovirta**
vastaava ohjaaja / tiiminvetäjä
044-7328061
- **Arttu Tolin**
ohjaaja
045-2640705
- **Mina Al-Shaibane**
ohjaaja
044-4890789
- **Maryam Fathollahi**
ohjaaja
044-7598284

NEUVONTA ASIAKKAILLE

044-7429200
ma-to klo 12-16

SUOMEN PAKOLAISAPU

Elimäenkatu 15, 3. krs
00510 Helsinki
www.pakolaisapu.fi

Sähköpostiosoitteet muodossa:
etunimi.sukunimi@pakolaisapu.fi

Pako^{Suomen}**aisapu**
Kurvi

Asioimistulkin käyttö

Kotoutumisprosessi

Ihmiskauppa

Asioimistulkin käyttö

Etnistyvät koulutuspolut

Hyvinvointi

Annukka Saarenmaa
Diak

Tulkattu viestintätilanne on kaikkien keskusteluun osallistuvien tuotos

- Varaa rauhallinen tila ja riittävästi aikaa
- Tulkki sijoittautuu työn suorittamisen kannalta sopivimpaan paikkaan
- Tulkki esittäytyy molemmille työkielillä ennen keskustelun alkua
- Tulkki tekee muistiinpanoja ja tulkaa puheenvuorojen jälkeen
- Tulkki keskeyttää tai tekee tarkentavia kysymyksiä tarvittaessa
- Jos tulkkauksen aikana ilmenee ongelma, tulkki ilmoittaa siitä osapuolille
- Pitkään kestävä toimeksianto täytyy tauottaa

Keskustelu tulkin välityksellä

- Hahmottele etukäteen käsiteltävät asiat suhteessa tulkkaukselle varattuun aikaan
- Puhu asiakokonaisuus kerrallaan (tulkki välittää ajatuksia, ei sanoja!)
- Puhu rauhallisesti selkeällä äänellä
- Vältä erikoisan sanastoa aina kun voit esittää asian selkokielellisesti
- Puhu ja pidä katsekontakti asiakkaaseen
- Anna tulkin tulkata puheenvuoro loppuun (termivastineiden puuttuessa tulkki voi joutua selittämään käsitteitä)
- Jaa puheenvuorot
- Rohkaise asiakasta kysymään, tarkentamaan ja kertomaan, jos tulkkauksessa on ongelma

Ammattitaitoinen tulkki

- On valmistautunut toimeksianto varten
- Käyttää muistiinpanovälineitä ja sanastoja
- Tulkkaa minä-muodossa
- Tulkkaa ajatuskokonaisuudet tarkasti, kattavasti ja oikeakielisesti
- Huomioi vuorovaikutustilanteen osapuolet tasapuolisesti
- Ei selitä asiasisältöjä vaan osoittaa kysymykset puhujalle
- Ei käy kahdenkeskisiä keskusteluja asiakkaan kanssa tulkkamatta niitä viranomaiselle
- Ei vastaa asiakkaan puolesta tai avusta asiakasta
- On puolueeton ja kantaa ottamaton
- Säilyttää vaitiolovelvollisuuden

ANNA PALAUTETTA TULKIN TYÖSKENTELYSTÄ!

Etnistyvät koulutuspolut

Kotoutumisprosessi

Ihmiskauppa

Asioimistulkin käyttö

Etnistyvät koulutuspolut

Hyvinvointi

Päivi Pukkila
HAMK

Sinä sopisit hoitajaksi

Jos on yhdeksikön keskiarvo ja siniset silmät, kukaan ei kyseenalaista akateemisia haaveita. Toisin on, jos sattuu käyttämään huivia.

KOTIMAA 05.01.2018 06:00
TEKSTI TERHI HAUTAMÄKI KUVAT SAMI PERTTILÄ

Khadan Ahmed rohkaisee maahanmuuttajataustaisia nuoria opiskelemaan.

Etnistyvät koulutuspolut

"Olivia kertoo, että haluaisi päästä nopeasti opiskelemaan Suomessa. Palveluohjaaja kertoo ammatillisen koulutuksen lähihoitajan ja merkonomien perustutkinnoista. Myös oppisopimus-koulutus tulee esiin Olivian kertoessa työskentelevänsä kebabravintolassa."

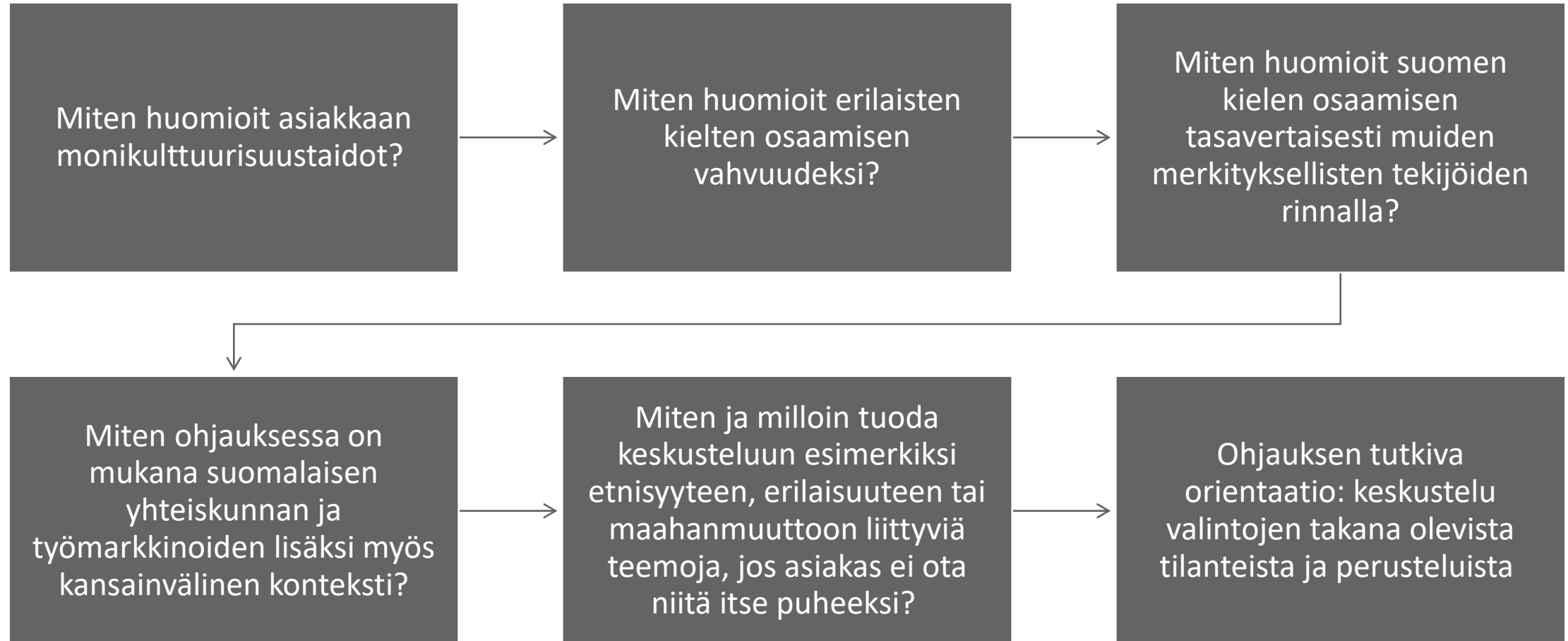
Maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutuspolut etnistyvät, mikä osaltaan tuottaa ja vahvistaa työmarkkinoiden etnistä lohkoutumista.

(Souto, Anne-Mari
(2016, Etnistyvät toisen asteen
koulutusvalinnat. Nuorisotutkimus 34(4)
47–59)

Perusteluita koulutusvalinnan tekemiseen

1. Alavalinta liittyy nuoren itsensä mieltämään etniseen erilaisuuteen
  - Perheen arvostus tai toive tietyistä ammatista
  - Uskonnollinen vakaumus
  - Oma kokemus erilaisuudesta tukee tietyissä ammateissa tarvittavia ymmärtämisen ja erilaisuuden kohtaamiseen taitoja
  - Mahdollisuus monikieliseen työhön ja toimimiseen monikulttuurissa/kansainvälisessä työyhteisössä Suomessa tai ulkomailla
2. Etniselle erilaisuudelle avautuvat ammattialat
  - Tietyillä aloilla hyväksytään erilaisuus paremmin
  - Kaverien kokemukset oppilaitosten kokemuksiin oppilaitosten ilmapiiristä
  - Sukulaisten esimerkki (etenkin vähän aikaa Suomessa olleet)
3. Etnistä moninaisuutta mahdollistavat oppilaitokset ja arjen ympäristöt
  - Miten etninen moninaisuus huomioidaan oppilaitoksissa, ainevalinnoissa ja tukipalveluissa.
  - Muiden maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrä oppilaitoksessa

Huomioitavaa ohjauksessa

Hyvinvointi

Sanna Heino, HAMK
Camilla Stenbäck, ÅA

Kotoutumisprosessi

Ihmiskauppa

Asioimistulkin käyttö

Etnistyvät koulutuspolut

Hyvinvointi

A black and white photograph of a woman with long, straight hair and bangs, wearing a light-colored, sleeveless dress. She is sitting on the floor, leaning forward with her head bowed and eyes closed, appearing to be in a state of distress or exhaustion. The background is a large, stylized clock face with Roman numerals, rendered in a dark, sketchy style. The overall mood is somber and reflective.

Ohjaaja Marian tarina

Ohjaaja Maria on lopettelemassa työpäiväänsä. Hänen työpäivänsä piti päättyä klo 16.00, mutta kello on kohta jo viisi. Viimeinen ohjaustilanne kesti ennakoitua kauemmin. Paikalla oli myös asioimistulkki.

Monet työpäivän asioista pyörivät Marian ajatuksissa. Erityisesti viimeinen ohjaustilanne Olivian kanssa.

A close-up, high-contrast photograph of a car's headlight, showing the intricate details of the lens and internal components. The lighting is dramatic, with bright highlights on the glass and deep shadows in the recessed areas.

Ohjaaja Marian tarina

Maria sulkee työpaikkansa oven. Hän olisi mielellään keskustellut jonkun työkaverin kanssa tästä viimeisestä ohjaustilanteesta, mutta kaikki olivat jo lähteneet.

Maria kävelee autolle ja lähtee ajamaan kotiaan kohti.

Ohjaaja Marian tarina

Maria saapuu kotiin ja aloittaa ruoanvalmistuksen. Hänen on vaikea keskittyä, koska kaikki haluavat hänen jakamattoman huomionsa.

Työasiat ovat edelleen mielessä ja etenkin Olivia. Olivia on saman ikäinen kuin Marian vanhin tytär.

Ohjaaja Marian tarina

Maria lähtee viemään tyttäriään autolla harrastuksiin.

Kun tyttäret harrastavat, Maria ehtii osallistua joogatunnille ennen tyttöjen hakua.

Ohjaaja Marian tarina

Marian oma harrastus toimii hyvänä keinona unohtaa kaikki työasiat. Harrastukset palauttavat ja lisäävät hyvinvointia.

Paluumatkalla harrastuksista Maria ja lapset päättävät pysähtyä hakemaan iltapalaa paikallisesta ravintolasta.

Ohjaaja Marian tarina

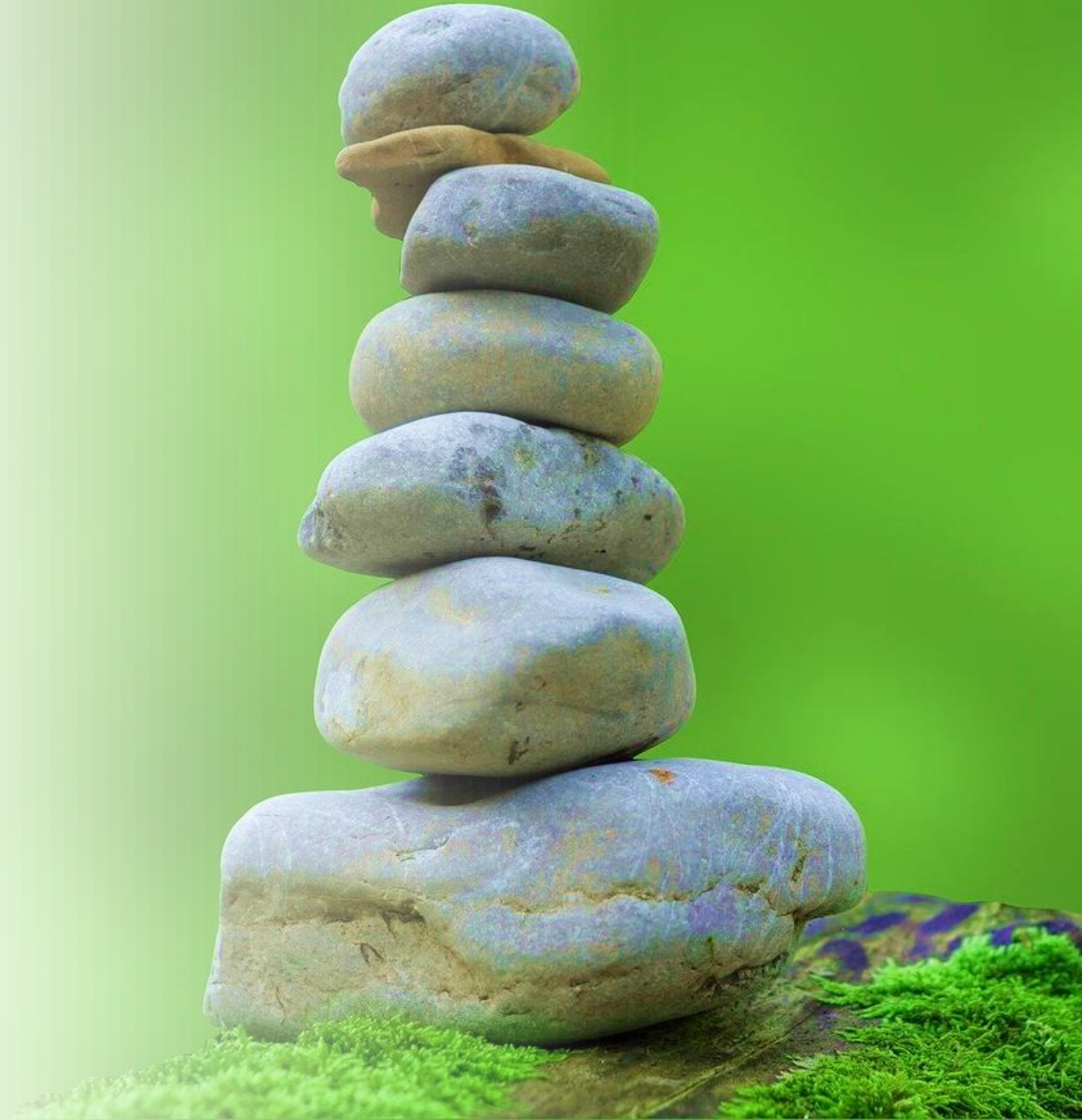
Lapset ovat menneet nukkumaan jo kauan sitten. Maria valvoo sängyssä. On vaikea rauhoittua, kun monet asiat pyörivät Marian mielessä.

Maria avaa puhelimen ja lukee muutaman työsähköpostin odotellessaan unen tuloa.

Hyvinvointi

- Kokonaisvaltainen hyvinvointi
    - fyysinen
    - psyykkinen
    - sosiaalinenulottuvuus
  - Subjekttiivinen kokemus
  - Terveys ja toimintakyky
  - Rakentavat ja nakertavat tekijät
- tunnista ● toteuta ● kehitä ●

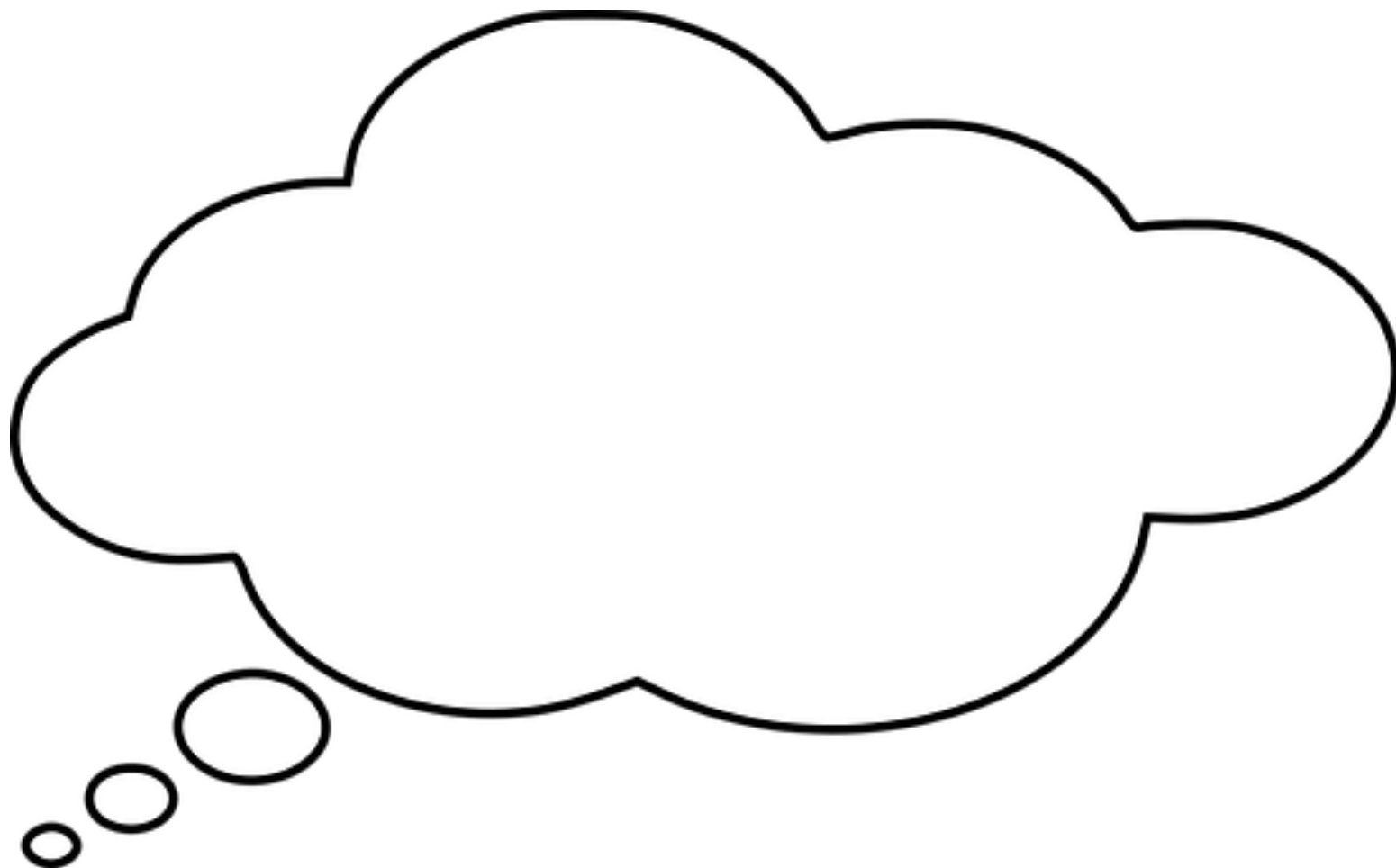

Hyvinvointi

- **Mitä minulle kuuluu?**
  - **Miten minä voin?**
-
- Millaiset ovat arvoni, asenteeni ja ammattietiikkani?
  - Miten suhtaudun erilaisuuteen?
  - Millaisia rajoja työskentelyssäni on?
  - Mikä antaa minulle voimaa?
  - Millaisia tavoitteita minulla on työni suhteen?
  - Miten reagoin eri tilanteissa?
  - Mistä stressaannun?
  - Millaisia voimavaroja minulla on käytettävissäni?
  - Missä olen hyvä?
  - Millä tavoin haluan kehittää itseäni?

Mitä kirjoittaisit
puhekuplaan
juuri nyt?

Nimi ja
sähköpostiosoite ESR-
henkilötietolomakkeiden
lähetystä varten

Oletko kartalla? Monikulttuurisen ohjauksen
ajankohtaisia ilmiöitä 9.2.2021 klo 9 – 10.30

<https://webropol.com/s/webinaari2k2021>

Kirjaa tietosi webinaarin aikana tai su 14.2. mennessä.

Kiitos yhteistyöstä!

Yhteystiedot

JAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu

- Projektipäällikkö, lehtori Riikka Michelsson,
  - s-posti riikka.michelsson@jamk.fi, puh. 040 53 22 514
- Lehtori Maarit Miettinen
- Yliopettaja Outi Pylkkä
- Projektisihteeri Marjo Varjoluoto

HAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu

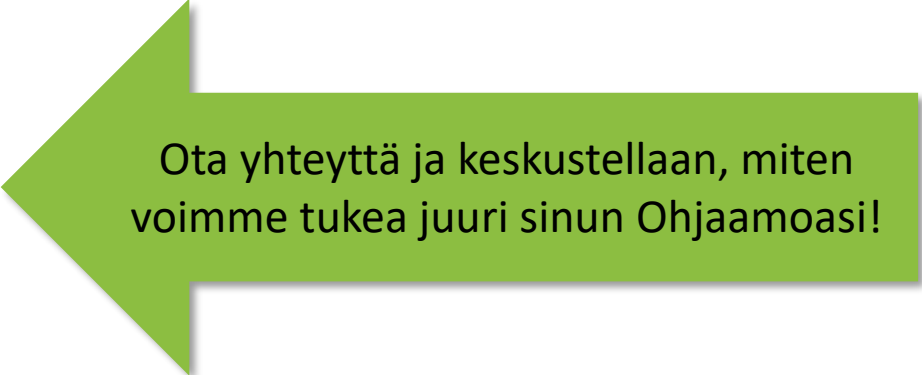
- Projektivastaava, lehtori Soili Rinne
- Lehtori Päivi Pukkila
- Lehtori Sanna Heino
- Projektitutkija Taru Lilja

Diakonia-ammattikorkeakoulu

- Projektivastaava, lehtori Jaana Rintala
- Lehtori Severi Saihoma

Åbo Akademi

- Projektivastaava, suunnittelija Camilla Stenbäck

Ota yhteyttä ja keskustellaan, miten voimme tukea juuri sinun Ohjaamoasi!

OSMO² – Monikulttuurista osaamista Ohjaamoihin Mångkulturellt kunnande till Navigatorerna

- 1.4.2019 – 31.8.2021
- Rahoittava viranomainen: Pohjois-Pohjanmaan ELY
- Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke
  - Toimintalinja 4. Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen
  - Erityistavoite 9.1. Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen
- Toteuttajina JAMK AOKK, HAMK AOKK, DIAK ja ÅA

